

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
---------------------	---

Oddíl I. ÚVOD DO STUDIA POLITICKÉ EKONOMIE

<i>Kap. 1. SPOLEČENSKÁ VÝROBA A JEJÍ ÚLOHA VE VÝVOJI SPOLEČNOSTI. PŘEDMĚT ZKOUMÁNÍ POLITICKÉ EKONOMIE</i>	11
§ 1. Materiální výroba — určující podmínka života lidské společnosti	11
§ 2. Pracovní a výrobní proces. Výrobní síly společnosti	13
§ 3. Společenská stránka výroby. Výrobní (ekonomické) vztahy	17
§ 4. Hybné síly a objektivní zákony rozvoje společenské výroby	23
§ 5. Předmět zkoumání marxistické politické ekonomie.	30
§ 6. Marxisticko-leninská politická ekonomie — revoluční převrat ve vývoji teoretického ekonomického myšlení	33
<i>Kap. 2. METODA POLITICKÉ EKONOMIE. TŘÍDNÍ CHÁRAKTER POLITICKÉ EKONOMIE A JEJÍ MÍSTO V SYSTÉMU EKONOMICKÝCH VĚD</i>	37
§ 1. Marxisticko-leninská filozofie jako světonázorové a metodologické východisko politické ekonomie	37
§ 2. Základní prostředky a postupy metody poznání	39
§ 3. Základní rysy metody politické ekonomie	42
§ 4. Využití kvantitativních metod v politické ekonomii	50
<i>Kap. 3. PŘEDKAPITALISTICKÉ VÝROBNÍ ZPŮSOBY</i>	54
§ 1. Ekonomická charakteristika prvobytně pospolné společnosti.	55
§ 2. Ekonomická charakteristika otrokářského výrobního způsobu.	60
§ 3. Ekonomická charakteristika feudálního výrobního způsobu.	67
§ 4. Rozklad feudalismu a vznik kapitalistického výrobního způsobu. Původní akumulace kapitálu	72

Oddíl II. PŘEDMONOPOLNÍ KAPITALISMUS

<i>Kap. 4. ZBOŽÍ A JEHO VLASTNOSTI</i>	81
§ 1. Prostá zbožní výroba — historické a logické východisko kapitalistické zbožní výroby	81
§ 2. Zboží a jeho vlastnosti	84
§ 3. Dvojaký charakter práce obsažené ve zboží	87
§ 4. Vnitřní rozpory obsažené ve zboží	90
§ 5. Velikost hodnoty zboží	91
<i>Kap. 5. PENÍZE</i>	96
§ 1. Formy hodnoty	96
§ 2. Podstata a funkce peněz	102
<i>Kap. 6. ZÁKON HODNOTY</i>	112
§ 1. Podstata zákona hodnoty	112
§ 2. Zákon hodnoty jako regulátor cen a tržní mechanismus	113
§ 3. Zákon hodnoty jako regulátor zbožní výroby	118
§ 4. Zbožní a peněžní fetišismus	119
§ 5. Význam Marxovy teorie hodnoty	122
<i>Kap. 7. KAPITÁL A NADHODNOTA</i>	125
§ 1. Všeobecný vzorec kapitálu a jeho rozpory. Podstata kapitálu	125
§ 2. Zvláštnosti výrobního procesu za kapitalismu	135
§ 3. Konstantní a variabilní kapitál	138
<i>Kap. 8. ZPŮSOBY ZVYŠOVÁNÍ VÝROBY NADHODNOTY. ZÁKLADNÍ EKONOMICKÝ ZÁKON KAPITALISMU</i>	140
§ 1. Míra a masa nadhodnoty	140
§ 2. Tři stadia vývoje kapitalistické výroby	145
§ 3. Základní ekonomický zákon kapitalismu	157
<i>Kap. 9. MZDA ZA KAPITALISMU</i>	163
§ 1. Podstata mzdy za kapitalismu	163
§ 2. Formy mzdy	165
§ 3. Úroveň mzdy	171
<i>Kap. 10. AKUMULAČNÍ PROCES KAPITÁLU A JEHO SOCIÁLNĚ EKONOMICKÉ DŮSLEDKY</i>	175
§ 1. Výroba a reprodukce	175
§ 2. Akumulace a kapitál	180
§ 3. Akumulace a variabilní kapitál	185
§ 4. Všeobecný zákon kapitalistické akumulace	190
§ 5. Historická tendence kapitalistické akumulace	195

<i>Kap. 11.</i> KOLOBĚH KAPITÁLU	197
§ 1. Koloběh průmyslového kapitálu.	197
§ 2. Kapitalistická výroba a oběh	202
<i>Kap. 12.</i> OBRAT KAPITÁLU	206
§ 1. Obrat kapitálu	206
§ 2. Doba obratu	209
<i>Kap. 13.</i> ZISK A VÝROBNÍ CENA	216
§ 1. Přeměna nadhodnoty v zisk	216
§ 2. Výrobní cena jako přeměněná forma hodnoty.	230
§ 3. Kapitalistická zbožní výroba	230
§ 4. Zákon sestupné tendence míry zisku.	232
<i>Kap. 14.</i> OBCHODNÍ KAPITÁL A OBCHODNÍ ZISK	238
§ 1. Obchodní kapitál v kapitalistické společnosti	238
§ 2. Formy kapitalistického obchodu.	246
<i>Kap. 15.</i> ZÁPŮJČNÍ KAPITÁL A ÚROK, PENĚŽNÍ OBĚH	250
§ 1. Zápůjční kapitál jako osamostatněná část průmyslového kapitálu	250
§ 2. Kapitalistický úvěr a jeho formy	256
§ 3. Peněžní oběh	264
<i>Kap. 16.</i> POZEMKOVÁ RENTA ZA KAPITALISMU	272
§ 1. Vznik a podstata kapitalistických výrobních vztahů v zemědělství	272
§ 2. Podstata a formy pozemkové renty za kapitalismu	275
§ 3. Cena půdy	286
<i>Kap. 17.</i> ÚHRNNÝ SPOLEČENSKÝ PRODUKT A NÁRODNÍ DŮCHOD	288
§ 1. Společenský produkt a jeho části	288
§ 2. Národní důchod	289
§ 3. Rozdělování a užití národního důchodu	291
<i>Kap. 18.</i> REPRODUKCE SPOLEČENSKÉHO KAPITÁLU	295
§ 1. Reprodukce individuálního a společenského kapitálu.	295
§ 2. Prostá reprodukce společenského kapitálu	299
§ 3. Rozšířená reprodukce společenského kapitálu	303
§ 4. Zákonitosti kapitalistické rozšířené reprodukce	306
<i>Kap. 19.</i> EKONOMICKÁ KRIZE.	311
§ 1. Podstata ekonomické krize v kapitalistické ekonomice	311
§ 2. Periodičnost krizí za kapitalismu	319

Oddíl III. OBECNÉ RYSY MONOPOLNÍHO KAPITALISMU

<i>Kap. 20.</i> VZNIK A ZÁKLADNÍ RYSY MONOPOLNÍHO KAPITALIS- MU — LENINOVA TEORIE IMPERIALISMU	331
§ 1. Formování imperialistického stadia kapitalismu	331
§ 2. Leninova teorie imperialismu jako pokračování a rozvoj eko- nomického učení K. Marxe	335
§ 3. Imperialistický charakter buržoazního Československa	340
<i>Kap. 21.</i> VZNIK A PODSTATA MONOPOLU Z KONCENTRACE VÝROBY A KAPITÁLU	344
§ 1. Monopol z koncentrace	344
§ 2. Strukturální a institucionální tendence ve vývoji monopolu z koncentrace	346
§ 3. Finanční kapitál	352
<i>Kap. 22.</i> ZÁKON HODNOTY V PODMÍNKÁCH MONOPOLNÍHO KA- PITALISMU	360
§ 1. Monopol a konkurence	360
§ 2. Monopolní cena	366
§ 3. Monopolní zisk	370
<i>Kap. 23.</i> MONOPOLY A AKUMULAČNÍ PROCES	375
§ 1. Akumulační zdroje a akumulace v monopolním kapitalismu	375
§ 2. Investiční činnost monopolů a zisková motivace	378
§ 3. Některé nové tendence v procesu akumulace kapitálu	383
§ 4. Akumulace kapitálu a postavení dělnické třídy v soudobém kapitalismu	387

Oddíl IV. STÁTNĚ MONOPOLNÍ KAPITALISMUS

<i>Kap. 24.</i> VZNIK STÁTNĚ MONOPOLNÍHO KAPITALISMU A JEHO PODSTATA	395
§ 1. Příčiny vzniku státně monopolního kapitalismu — teoretická formulace problému	395
§ 2. Příčiny vzniku státně monopolního kapitalismu — aspekt historický	398
§ 3. Podstata státně monopolního kapitalismu	406
<i>Kap. 25.</i> STÁTNĚ MONOPOLNÍ REGULOVÁNÍ EKONOMIKY PRO- STŘEDNICTVÍM PENĚŽNÍ A ÚVĚROVÉ POLITIKY	409
§ 1. Vytváření předpokladů pro uplatňování regulativní peněžní a úvěrové státně monopolní politiky	409

§ 2. Diskontní politika (politika regulování ekonomiky prostřednictvím úrokové míry)	412
§ 3. Operace na volném trhu	415
§ 4. Přímé regulování rozsahu úvěrů bank	417
Kap. 26. STÁTĚ MONOPOLNÍ REGULOVÁNÍ EKONOMIKY PROSTŘEDNICTVÍM STÁTĚNÍHO ROZPOČTU	419
§ 1. Vymezení státního rozpočtu — Předpoklady pro novou, regulativní funkci státního rozpočtu	419
§ 2. Daňová soustava současného kapitalismu	420
§ 3. Rozpočtová politika — Regulování kapitalistické ekonomiky	424
§ 4. Státní dluh	431
§ 5. Politika urychlené amortizace	433
Kap. 27. STÁTĚNÍ VLASTNICTVÍ V SOUDOBEÉM KAPITALISMU	435
§ 1. Podmínky vzniku a struktura státního výrobního sektoru	435
§ 2. Ekonomická funkce státního sektoru v rozvoji hospodářství	439
§ 3. Politický aspekt existence státního sektoru	443
Kap. 28. AGRÁRNÍ PROBLÉMY V PODMÍNKÁCH STÁTĚNÍ MONOPOLNÍHO KAPITALISMU	447
§ 1. Státní monopolní kapitalismus a současný vývoj kapitalistického zemědělství	447
§ 2. Státní ekonomický intervencionismus v kapitalistickém zemědělství	453
§ 3. Tendence ve vývoji pozemkové renty v současném kapitalistickém zemědělství	456
Kap. 29. VĚDECKOTECHNICKÁ REVOLUCE V PODMÍNKÁCH SOUDOBEÉHO KAPITALISMU	461
§ 1. Základní rysy současné vědeckotechnické revoluce a její působení v kapitalistickém výrobním způsobu	461
§ 2. Vědeckotechnická revoluce a státní monopolní kapitalismus	470
Kap. 30. EKONOMICKÉ ASPEKTY MILITARIZACE V SOUDOBEÉM KAPITALISMU	474
§ 1. Podstata a podmíněnost militarizace kapitalistické ekonomiky	474
§ 2. Charakteristické rysy kapitalistické zbrojní výroby a její státní monopolní charakter	478
§ 3. Militarizace ekonomiky a hospodářský vývoj vyspělých kapitalistických zemí. — Ekonomické aspekty odzbrojení v soudobém kapitalismu	483

<i>Kap. 31.</i>	STÁTNĚ MONOPOLNÍ PLÁNOVÁNÍ A PROGNOZOVÁNÍ	488
	§ 1. Podmínky vzniku a charakter státně monopolního plánování	488
	§ 2. Kapitalistické plánování jako hospodářská praxe	494
	§ 3. Objektivní hranice a zvláštností státně monopolního plánování	496

<i>Kap. 32.</i>	MODIFIKACE PRŮMYSLOVÉHO CYKLU V SOUDOBÉM KAPITALISMU	500
	§ 1. Průběh cyklu v poválečném období	500
	§ 2. Hlavní faktory, které způsobily změny v poválečném průmyslovém cyklu	503
	§ 3. Světová hospodářská krize 1974—1975	512

Oddíl V. SYSTÉM MEZINÁRODNÍ NADVLÁDY MONOPOLNÍHO KAPITÁLU

<i>Kap. 33.</i>	PODSTATA A VÝVOJ KAPITALISTICKÉ SVĚTOVÉ SOUSTAVY	519
	§ 1. Kapitalismus jako světová soustava	519
	§ 2. Soudobá struktura kapitalistické světové soustavy	525
<i>Kap. 34.</i>	SVĚTOVÝ TRH SE ZBOŽÍM A KAPITÁLEM	529
	§ 1. Zvláštnosti soudobého světového trhu se zbožím	529
	§ 2. Zvláštnosti soudobého světového trhu s kapitálem	539
<i>Kap. 35.</i>	MEZINÁRODNÍ MONOPOLY	549
	§ 1. Podstata mezinárodního monopolu	549
	§ 2. Formy mezinárodních monopolů	552
<i>Kap. 36.</i>	ZÁKLADNÍ RYSY SOUDOBÉHO PENĚŽNÍHO SYSTÉMU A MEZINÁRODNÍ KAPITALISTICKÉ MĚNOVÉ SOUSTAVY	566
	§ 1. Charakter soudobých peněz	566
	§ 2. Hlavní rysy soudobé mezinárodní měnové soustavy	571
	§ 3. Inflation a zostření rozporů v soudobém kapitalismu	581
<i>Kap. 37.</i>	MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÁ INTEGRACE	587
	§ 1. Podstata a hlavní rysy ekonomické integrace za kapitalismu	587
	§ 2. Formy a metody ekonomické integrace	595
	§ 3. Mechanismus imperialistické integrace na příkladu EHS	599

<i>Kap. 38.</i>	KOLONIÁLNÍ SOUSTAVA KAPITALISMU A JEJÍ ROZPAD	605
	§ 1. Koloniální soustava jako atribut imperialismu	605
	§ 2. Podstata a formy neokolonialismu	612
<i>Kap. 39.</i>	EKONOMICKÝ VÝVOJ ROZVOJOVÝCH ZEMÍ	619
	§ 1. Charakteristika rozvojových zemí a dynamika jejich vývoje.	619
	§ 2. Směry sociálně ekonomického vývoje rozvojových zemí. . .	624
	§ 3. Mezinárodní postavení rozvojových zemí	632

Oddíl VI. TEORIE ZÁNIKU KAPITALISMU

<i>Kapitola 40.</i>	[HISTORICKÉ MÍSTO IMPERIALISMU	639
	§ 1. Leninovo vymezení historického místa imperialismu	639
	§ 2. Zákon nerovnoměrného ekonomického a politického vývoje .	644
<i>Kap. 41.</i>	VŠEOBECNÁ KRIZE KAPITALISMU	648
	§ 1. Podstata a hlavní rysy všeobecné krize kapitalismu	648
	§ 2. Historická přechodnost kapitalistických výrobních vztahů .	653
	§ 3. Kritika nevědeckých teorií perspektivy vývoje kapitalismu.	657
	VĚCNÝ REJSTŘÍK	662